

ZENTAI ELLENŐR.

Helyi és vidéki érdeki társadalmi és közgazdasági hetilap.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Kinizsi-utca 920. sz., hova a lapot érdeklő közlemények, hirdetések, az előfizetési pénzek és hirdetés díjak intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félre 2 frt, negyedre 1 forint. — Egyes számok a szerkesztő lakásán és Zettin József ur kereskedésében 10 krért kaphatók.

Megjelenik
minden vasárnap.

Hirdetések:

Hirdetési díj egy négyszög-centiméternyi tértért 2 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatás után 30 kr. — Nyiltér petitsoronként 10 kr.

Rendőrségünkéről.

(Első közlemény.)

(K. S.) Az új községi törvény szerint a rendezett tanácsú városok rendőrkapitányai nem esnek választás alá, hanem a főispánok által fognak élethossziglan kineveztetni. A kinevezést azzal indokolták, hogy tekintve, míg a helyhatósági önkormányzat egyéb közegei nagyrésztben a polgári jogok érvényesítésére s védelmére is szolgálnak eszközül, addig a rendőrkapitányi hatáskör majdnem kizárólag a kötelezettségek teljesítésére irányuló kényszerhatalom érvényesítésében áll. Tehát a helyi rendészet hatályos gyakorolhatóságának követelménye teszi szükségessé a rendőrkapitányi állásnak a választó közönségtől való függetlenítését és az állandóság jellegével való főruházását.

Ha Gombos Gábor urnak sikerülni fog az új választásokat minden jog és törvény ellenére az új községi törvény életbeléptéig elhalasztani, akkor Zenta városa kapitány utolsó ízben választott, mikor Boromisza urat megválasztotta. Jövőre már a főispánok ajándékoznak meg bennünket rendőrkapitányokkal.

Az ángáriumot persze azért annakutána is mi fogjuk fizetni, a választás elvesztett joga ellenében csupán azon biztosítékot nyervén, hogy a kapitány nem vehet részt a város pénzügyeit, javadalmait, vagyonát és gazdaságát érdeklő ügyeknek a tanács által való intézésében.

No hiszen szép állapot lesz az, a melynek elibe nézünk!

Boromisza ur már eddig is megmutatta, hogy kutyába sem veszi a polgárok érdekeit, hanem jár a maga esze után. Hát ha még vágyainak netovábbja teljesül és Matkovich Lajos szolgabíró ur segítségével állásában megerősítetik a főispán által?

Akkor lesz csak hadd el hadd a vendéglősöknek, kik zárórakor szét nem verik és ki nem lökdösi vendégeiket; akkor érzik majd a drákói szigort a szállásigazdák, kik kutyát hoznak magukkal be a városba szekereik után; akkor jajdulhatnak majd föl a háztulajdonosok, kiknek járdáin egyik-másik rendőri tisztviselő „borközi állásban” orra bukik; akkor fizethetnek majd busásan a vidékiek, kik bevásárlás végett jönnek Zentára és kocsiikkal véletlenül a piaci boltok előtt megállnak; akkor kapnak majd ki a kereskedők, ha portékáikat pakolás közben az utcán állani hagyják; akkor birságotlatik meg majd csak igazán az az előkelő urinő, a ki azt merete mondani a kapitány urnak, hogy ítélete nem igazságos; szóval, akkor kezdődik meg a rendszeres zaklató hajsza a békés, munkás, törekvő, a nemzeti tökélet verejtékkel gyarapító, közteherviselő polgárság és csak úgy mellesleg a kapcabetyárok ellen.

Mert annak a szisztemának az emberei, melyet Boromisza ur itt meghonosított: sokkal inkább készebbek kiszalasztani körmeik

közül egy gyilkost, tolvajt vagy betörőt, mint egy vigyázatlan békés polgárt, a ki alkonyat felé a piac egyik félreeső zugában végzi a szükségét.

A kapitány ur ugyanis nem ismer más, csak rendőrt és kapcabetyárt; megrendszá-bályozandó kapcabetyárnak nézven mindenkit, a ki nem rendőr, vagy nem viseli a kisbirói ruhát.

Pedig a világ nemcsak rendőrből és kapcabetyárból áll. Rendőrön és kapcabetyáron kívül is vannak emberek: áldozatai e két becsületes klasszisnak.

(Második közlemény következik.)

A mi fiaink.

(Egy kis polemia-féle.)

A „Zentai Ellenőr” 17-ik számában Senex ur egy érdekes társadalmi állapotról szól: a mi fiainkról, s kifejti, hogy miért oly kevés Zentán a pályavégzett ifju, s miért kevés a tanuló, különösen az egyetemét hallgató ifjuság száma?

Senex ur a legszebb optimizmussal szándékozik az okot előadni, tisztázza fiainkat az urhatnamság és a hanyagság vádját alól s azt állítja, hogy városunk szűkében lévén művelt hivatalnokokban, oda törekednek a mi közép- és felsőiskolákat végzett fiaink, s hogy e törekvést maga a város is gyámolította, „ha csak azt nem akarta, hogy a hivatalnokok iparosokból és eiami iskolákat végzett boltossegédekből legyenek, bizony minden jogász gyereket föl kellett karolni.”

Bocsásson meg Senex ur, hogy nézeteit tévesnek állítom, de a viszonyokat mélyebben tekintve lehetetlen igazat adnom.

Midőn az említett sorokat átolvastam, gondolataimban bejártam városunk minden egyes hivatalát, keresve azokat a jogvégzett, vagy legalább is iskolázott ifjakat, kikre — Senex ur szerint — szükség van, s kik kizsoritani hivatottak az iparosok és boltossegédekből áthasonult hivatalnokokat. A polgármester, ügyész, főkapitány, a 2 árv. ülnök és a bagatell bírón kívül nincs egyetlen egy hivatalnok sem, a kik csak a középiskolát vagy legalább felét elvégezték volna, pedig e hét hivatalnokon kívül van még elég a városházán! Hol vannak hát jogvégzett fiaink, hol vannak azok a kvalifikált emberek, kik az iparosokat szorítják ki a hivatalokból? Nem látok a föntiekben kívül egyet sem.

Városunkban kevés az iskolázott ifju. A 22 ezer lélekkel bíró városban összesen 13 egyetemi alj és 3—4 főgymn. tanuló van. Ezen csekély szám két körülmény eredménye.

Az említett felsőbb iskolai növendékek kevés kivétellel szegény szülők gyermekei. A gazdag szülők gyermekei nem tanulnak, ámbár anyagi viszonyuk bizvást megengedné azt. Városunk 3 leggazdagabb izraelita polgára — kiknek mind-egyike 3—4 fiával rendelkezik — egy sem szánta fiát a tudományos pályára. A zentai tanulóifjuság mind szegény, s ha ezen 13 egyetemi polgár közül egy pár nem is éri el célját, ugy azt nem a hivatal akadályozza, hanem egyedül szegénységének esik áldozatul, mert Zenta város még egy felsőbb iskolai tanulót sem segélyezett, de nem is akad kérelmező, mert ismeretes városunk ebbeli szűkkeblősége.

De még kevesebbet sem tesz meg a tanács. A szünidőben hazakerült szegénysorsu tanulók számára — kik könyörögve ajánlják föl a polgármester urnak szolgálatukat, hogy a nyáron át szerzendő csekély összegből tanulmányaikat folytathassák — nincs hely, de a főjegyző ur kiterjedt atyafiságának bármely férfi tagja azonnal és minden időben alkalmazást nyer.

De nem is csoda, hisz nálunk a városháza egy asylum! Menhelye a kényelmet szerető iparosoknak. Alig van már Zentán található iparág, melynek művelője hivatalt nem viselne. Van ott asztalos, kalapos, takács, órás, nyomdász, meg ki tudja mi más iparos, kiknek mindenestre kényelmesebb a hivatalviselés, az urias élet, mint műhelyben izzadva, a mesterséget, mely „nem fizeti ki magát”, folytatni. Bizonyára ez az oka városunk silány iparának s az ipar pangásának.

Az iparos, ha a szerencse azonnal nem telemarokkal szórja adományait, elveszti munkakedvét, kitarása megszűnik, sutba vágja szerszámait és mintegy ösztönből a városháza felé tekintget, irigy szemekkel nézve volt iparostársait, kiknek bizony némelyike szép hivatalra tesz szert, s nem nyugszik addig, míg be nem jut az általa irigyelték közé.

S ez nálunk igen könnyen megy; egy kis protekció és elérte, a mit óhajtott.

Ez a körülmény — világos — hogy a többi iparosoktól is elvonja a munkakedvet és kitarást, s az illető cseppet sem jó zavarba, ha munkahiány van, mert ott a városház, az asylum!

Egy másik körülmény, mely a tanuló, illetve a pályavégzett ifjuság csekély számát okozza, egyedül az urhatnamság és a lomhaság. A 14—15 éves ifju, ha elvégezte a gymn. 2. esetleg 4. osztályát, beáll egy ügyvédhez vagy bírósághoz díj-noknak, ott nem kell tanulnia, nincs az iskolai fejelem alatt, megtanul szivarozni, kávéházakba járni s lehetőleg a gavallérokat utánozni, elsajátít egy pár chablonszerű okirat-stylizációt s ezzel perfect művelt, sőt ügyes embernek hiszi magát. A tanulásra persze többé nem gondol, ettől el is szokott már, de a helyett ékes fellegvárakat terem magának s ilyen helyzetben vetődik egyik ügyvéd-től a másikig, bíróságtól a városhoz, felő s kész a proletár, de a ki magát a város intelligenciája közé sorolja.

Zentán az ilyen nem ritka. Volt alkalmam látni csak a közelmúltban egy gyermek ügyvéd-bojtárt, — ki talán még a gymnáziumot sem kezdte meg — hosszu bottal, kezében iratcsomóval, a lehető legfontosabb arccal járni-kelni. S ez a gyermek, ki bizonyára még a helyesirással sincs ismeretségben, korán készíti magát elő a proletár életmódra. Miért nem adják a szülők az ilyen gyermeket inkább mesterségre, vagy más, existenciáját biztosító kenyérkeresetre, ha már taníttatni nem akarják?

Ezek a valódi tényállások m. t. Senex ur. Tekintsen csak jól körül, s be fogja látni, hogy igazam van. Juvenis.

A nőnevelés ügye.

(Vonatkozólag „A nőnevelésről” c. cikkre.)

E lapok egyik bájos dolgozótársa másod ízben is tollat emelt a nőnevelés ügyében s ugy a t. olvasó közönség, mint — megvallom — saját magam nem csekély élvezetere szellemes csevegéssel leckéztet engem. S teszi ezt, mint mondja, nem az én privát egyéniségem, hanem egyenesen a közügy érdekében. Részemről azt hiszem, hogy akkor, a midőn a nőnevelés ügyéről van szó, nem okvetlen szükség nyomozni, vagy egyenesen ki is jelenteni azt, hogy miféle érdekből beszélünk. De minthogy már egy ízben mondtam, hogy én nem annyira a közügy, mint inkább a bájos cikkíró privát egyénisége kedvéért írtam ismételtlen a tárgyhoz, itt újból kijelentem, hogy e szavaim sem a közügy, hanem egyenesen az ő kedvéért látnak napvilágot. Mert én azt tartom, a közügy érdekei nem lehetnek e kérdés fejtegetésénél ellentétesek a privát egyénnel folytatott polemia természetével s egészen ráhagyom a közönségre, hogy ha akar, vonjon le valamit okulásként azon szavakból, melyeket egy egyénnek számon, de a melyek nyilvánosan mondatván el, bárki által is fontolgathatók.

Említé a bájos cikkirő, hogy szavait mult-kori cikkemben félremagyaráztam. sőt talán meg sem értettem. Korántsem. Elvi harcoknál szokás a szavak félremagyarázására hivatkozni, de ez nagyon rossz szokás. Mi arról beszélünk, hogy a leánygyermek világi tanítók vagy az apácák által oktattassék e inkább. Persze én az apácák pártjára álltam. És a midőn ezt tettem, az a meggyőződés vezérelt, hogy a vallásosság, melyben a társadalmi lét legerősebb alapját ismerem, a szerzetes-nének által inkább plántáltatik a gyermekek keblébe, mint a világi tanítók által. A bájos cikkirő azonban azért ellensége az apáca-iskolának, mivel azok rosszabb oldalát tekinti csupán. Ez a rossz oldal a hazafiatlanság. Ebből a szempontból én is ellensége tudnék lenni ez iskolának, de azt hiszem, hogy a gyermek vallási és erkölcsi ügye mindig fontosabb annak hazafiságánál. A gyermek még nem hazafi, csak azzá lesz, ha felnő. A gyermek azt se tudja, mi a hazafiság mindaddig, míg éretté nem lesz. De másrészt a bájos cikkirő sem tagadhatja, hogy a gyermek, ha akkora is még, mint egy tacsó, mindenesetre erkölcsi személy. Mint erkölcsi személynek első szüksége a vallásos és nem a hazafias nevelés. A hazafiságot felnőtt korában is megtanulhatja, de ugy látjuk, hogy a felnőtt ember soha sem lesz valóságosabb, mint a milyen gyermekkorában volt hanem éppen ellenkezőleg legtöbbnyire ugynevezett érettségének fejlődésével fokozatosan válik vallástalanná. Ez a jelenlegi társadalom egyik legnagyobb baja, és szégyen ugyan, de még sem eshetik rosszul, ha itt konstatáljuk.

Természetes, hogy a világi tanításnak is meg van fény- és árnyoldala. Fényoldala a hazafias, árnyoldala a vallástalan nevelés. Ha már most a bájos cikkirő csakis a fényoldaláról tekinti a világi tanítás ügyét, bizonyos, hogy örökös disszonanciába jó velem.

Meg kell vallani, hogy az apáca-iskolák és a világi tanítók ellen és mellett egyaránt lehet tagadhatlan állításokat kockáztatni, s ha vitaközhasznunk folyamán a bájos cikkirő a közügy érdekének szempontjából óhajt szólni, úgy be kell ismernie, hogy a kétféle oktatás fény- és árnyoldalai nem állnak egymással megfelelő arányban.

A vallásos nevelés mint fényoldal mindig több s becsebb az u. n. hazafias nevelésnél, mert a gyermeknél a vallásosság több értékkel bír a hazafiságnál. A gyermek hazafiságára nincs szüksége sem az államnak, sem a társadalomnak, de igen is van úgy az állam, mint a társadalom szempontjából szükség a gyermek vallásosságára és erkölcsösségére.

S minthogy a vallásos és erkölcsös nevelés csarnokai a kegyes tanító nénék iskoláiban képviselők, ezért várok én többet a nőnevelés terén ezektől, mintsem a világi tanítóktól, s ezért pártolom én az apácákat.

Diogenesz.

A „ZENTAI ELLENŐR” TÁRCÁJA.

A zentai nemes családok.

XI.

A Vály család.

A felső- és nagy-váli Vály család magát a honfoglalásban résztvevő vezérek egyikétől, Orstól származtatja, s ha a hagyományt történeti tény gyanánt el nem is fogadjuk, bizonyos, hogy e család egyike az ország legrégebb s legelterjedtebb családainak. Nagy Iván szerint a Vályak bars megyei eredetűek, honnan már korán Gömör, Heves, Nyitra, Szatmár, Trencsén és Zala vármegyébe terjedtek szét. E helyütt a különböző ágak történetével nem foglalkozunk, hanem csupán azon ág multját ismertetjük, melyből a család zentai része származott. A bácsbodrogmezei Vályak a trencsénmezei ágatól erednek. Trencsénben a család legrégebb őse V. Ferenc volt, ki mint szolgabíró 1736-ban Gábor, György és Pál nevű fiaival az igazolt nemesek sorában foglalt helyet. Tudomásunk van továbbá V. Zsigmondról, ki e korban Csaltic községben birtokos, továbbá V. László, ki megyei esküdt volt.

Az 1750-es években, tehát akkor, a midőn a Bácskaság területén fönnállott katonai határvidékek megszűntek, Trencsénmegyéből Vály Jánosnak három fia. névleg János, Imre és Mihály az alföldre, Bajára költözött. Ezek itt nemessegöket igazolni óhajtván, megkeresték egy közös kérvényben Trencsénmegyét, hogy adna ki számukra egy nemesi bizonyítványt. A nevezett megye 1765. júl. 17-én Trencsén városban tartott közgyűléséből ki is adta a kért bizonyítványt, melyben a család multjára vonatkozólag mindaz elmondatik, a mit fentebb érintettünk. E nemesi bizonyítvány Bácsmegyének Baján 1770. nov. 1-én

A nőnevelés kérdéséhez.

(A G. M. Kisasszony és Diogenesz ur közötti tollharc kiegészítéséül.)

Nehogy mindenben s illetve a jelen téma körül kifejtett tollharcban Diogenesz ur és G. M. Kisasszony folyton „egymás ellen” dolgozzanak, egyben én is egyetértek a bájos cikkirővel, s ez az, a mit multkori cikkének bevezető soraiban mondott. Abban azonban nem érthetek egyet a b. cikkirővel, hogy Diogenesz az ő „megjegyzésit” félreérti s pláne, hogy azt talán tulságosan el is ferdíti; ezt határozottan tagadom.

Különbben térjünk át a vita érdemleges részére. Első sorban is azt kell kinyilvánítanom, miszerint a valóságnak nem felel meg az, a mit a bájos cikkirő s jelenleg — nézetem szerint — Diogenesz ellen csekély szerencsével és eredménytel harcoló ellenfél állít, t. i. hogy az apácák legnagyobb része idegen. Különbben ezen könnyelműen odadobott szó bővebb magyarázatot is igényel; mert nem tudom, — s hogy egyben ismét a bájos cikkirőnek legyen igaza — nem is akarom megérteni, kiket nevező az apácák közt idegeneknek.

A bájos cikkirő érzékeny kifakadását, hogy szavait Diogenesz félreérti s tulságosan elferdíti, most viszont én teszem legnagyobb mérvben magamévá, a midőn Diogenesz hazafiatlansággal vádolja, azt állítván róla, hogy „midőn mindenki (kivéve a ki nem) a magyarosodás ügyében fárad, minden ki-mélet nélkül a magyar szellemet mint szükségtelent elejti.” Ha ez csakugyan való lenne, akkor csak annak tulajdoníthatom a hazafiaság hiányát, hogy nem részesülhetett Diogenesz az apácák nevelésében.

Szerencse azonban, hogy ez csak optikai csalódás s a hazafias kritériumának megállapítására nézve ünnepélyesen a hivatottabb s felsőbb forum hoz appellaok.

„Minden hitfelekezet — kérde a b. cikkirő — nem állíthat magának zárdát, tehát akkor vallástalan s erkölcsstelen marad?” Ezen konkluziót nem tudom Diogenesz melyik kifejezése alapján méltóztatott levonni; arra csakugyan kíváncsi vagyok. Nem volna szives ezt megjelölni? mert én a legjobb akaratom mellett sem találhattam rá. Különbben, ha azt hiszi, hogy Diogenesz minden világi neveltetést — az apácák kivételével — vallástalannak tart, akkor nagy tévedésben van. Ily tévedésből levont helytelen okoskodásnak az a következménye, hogy a bájos cikkirő és a Diog. által világosan kifejtett eszméket még kommentálni is kell. S magam is — a b. cikkirő szavaival élve — azt kívánom, hogy „értse meg” Diogeneszt!

Egyébiránt pusztá „megjegyzések” ellen részemről érdemleges vitát folytatni, avagy újabb tollharcot provokálni nem óhajtván, azzal végzem szavamat: győzőn a jobb, s akkor az is ki fog tűnni, hogy „valamelyikük” téved; addig azonban Diogenesz „tévedését” nemcsak hogy be nem ismerem, de sőt ellenkezőleg az általa fölhozott érveket nagyon is helyeseknek találom.

(—cs —a.)

tartott közgyűlésében formszerűleg meghirdetteten, a Vályak e megye igazolt nemesivé lettek.

Idő folytán történt, hogy a Bácskában letelepült három testvér egyike, V. Mihály, ismeretlen körülmények között Hontvármegyébe költözött át s Nagy-Csalomja községben telepedett le. Ez, hogy magát igazolhassa, 1781-ben Bács B. megyétől kért bizonyítványt, mire a megye nemessége által Baján ez évi szept. 17-én tartott közgyűlésből az ki is adatott, és pedig akként, hogy az 1765. évi trencsényi bizonyítványt egyszerűen átírták. Vály Mihály e bizonyítványt Kemenyén 1781. nov. 9-én tartott megyei gyűlésen hirdettette meg, hol minden ellentmondás nélkül a nemesek sorába ígatták.

A Baján maradt két testvér családjáról mit sem tudunk, s éppen ezért valószínű, hogy korán kihaltak. Lehet azonban, hogy a manapság megyénkben, Kulán lakó Vályak, kik állítólag szintén nemesek, a bajai Vályak maradványai.

A zentai ág nál létező hiteles okiratok szerint e század elején a hontmezei V. Mihály egyik utóda, V. László, ismét az alföldre költözött, épp úgy, mint testvére Ignác. Az 1830-as években Hontmegyében Nagy-Csalomja községben birtokos Vály László, Mihálynak fia, az iránt folyamodott a vármegye nemességehez, hogy két gyermeke: Ignác és László részére, kik közül az első Bács B., a második pedig Nógrádmegyébe települt át, adna ki megfelelő nemesi bizonyítványt. Hontmegye erre 1836. június 27-én a következő igazolványt kézbesíté:

„Mi Hont vármegye egyházi főrendei, ország főszászolásainak, nagyjainak és nemesiainak közönsége adjuk tudokra e jelenvaló levelünknek rendben mindeneknek, a kiknek illik, hogy minek utána dicsőségesen országoló kegyelmes koronás fejedelmünknek szolgálatját, a közbjót és ezen vármegye egyéb dolgait érdeklő tárgyaknak folytatásuk és elintézésük végett a mai alul

A kendertermelés hazánkban.

Városunkan egy mozgalom indult meg, melynek célja: a kendertermelés kiterjedtebb mértékben való kultiválása. A mozgalmat, mint halljuk, a polgármester indította meg a Gazdaköben s már az idén tehetősb gazdáink közül többen jelentékeny területeket kenderrel vetettek be. Időszerűnek tartjuk tehát a hazai kendertermelésről a közérdek szempontjából néhány hiteles adatot felsorolni.

Magyarországon a kendert kivétel nélkül majd minden megyében termelik, habár igen egyenetlen arányban is s egymástól föltötte nagyon eltérő eredménynyel. A vetést illetőleg Baranyában leghelyesebb eljárást követnek az egész országban. Ott Flórián napján, május elején, mind egyszerre vetnek, kapával húzott barázdába, tehát a sorvetőgépek módja szerint. Somogyban is jól termelik a kendert s a szigetvári piacon híres kendervásárok tartatnak a két testvérmegye fölösleges terményéből.

Tolna-, Mármaros-, Aranyos Torda-, Alsó-Fehér-, Udvarhelymegyék hasonlóan szép kender állítanak elő, de a sűrű vetés következtében csak rövidszáru kenderük terem.

A legtöbb s leghosszabb kender Bács-Bodrogmegyében termelik. A bevetett terület 12,000 kat. hold körül van, melyen 8 millió kilogramm szál kender és 4 millió kilogramm mag kender terem.

Bácsmegye után következik területnagysági sorban Bihar 5400 kat. holddal, 740,000 szál és 2 millió kilogr. mag-kenderrel; Szatmármegye 4200 holddal, melyen 1 1/2 millió szál és 1 millió kilogr. mag-kender terem; Baranya 3600 kat. hold bevetett területtel, 1 millió 200 ezer fonál- és 930 ezer kilogr. mag kenderrel; Somogy-, Hunyad-, Nyitra-, Aradmegyék, melyek külön-külön 3300—3300 kat. holdat szoktak bevetni.

De a szálkender hozama igen érzhető különbséget mutat föl. Így például Somogyban az átlagos szál hozam 4 mmásza, míg Nyitrában ugyan csak egy kat. holdról alig nyernek 1 mmásza kender. Pest-Pilis- és Kis-Kunmegyében közel 3000 kat. holdat vetnek be kenderrel, de inkább magtermelésre dolgoznak; az évi termést magban 1 millió 400 ezerre, a szálkender hozamát 900 ezer kilogr. fonálkenderre tehetni. Pestmegye után jön Pozsonymegye 2700 kat. holddal, melyen azonban átlag csak 270 ezer kilogr. szálkender és 680 ezer magkender terem. További Krassó-Szörény szintén 2700 kat. holddal, Zala 2600 kat. holddal, Tolna 2500 kat. holddal, melyen kétszer annyi magvas termelnek, mint fonálkender; Nagy-Küküllő, Nógrád a híres Ipolysággal, Torontál, Temes, Torda-Aranyos, Borsod, Kolo-s, Gömör és Szolnok-Dobokamegyék, melyekben körülbelül egyenlő területen 2000 kat. holdon termelik különböző eredménynyel a kendert.

Ezek után említendők Abauj, Alsó-Fehér, Bars Békés, Bereg, Heves, Kis-Küküllő, Komárom, Mármaros, Sáros, Szabolcs, Szeben, Szilágy, Tren

megíratott napon és helyen egyben gyülekezvén, közgyűlést tartottunk volna. akkoron nemes Vály László, Nagy-Csalomja helységünk közbirtokosa, tartozó alázatossággal járulván hozzánk, az iránt eszedezett előttünk, hogy László fia nemes Nógrád, Ignác fia pedig nemes Bács és Bodrogh törvényesen egyesült vármegyékben költözvén által s telepedvén meg, nevezett fiai részére a nemesi származásról szóló bizonyosság-levelet kiadni méltóztatnánk.

Mihez képest helyt adva a folyamodó kérésének, miután nemes Bács vármegyének az 1781-ik évi november 9-ik napján tartott közgyűlésében felolvasott s elfogadott következő foglaltat nemesi bizonyosságlevél (itt következik Bács-B. megye bizonyítványa 1781-ből Vály Mihály számára) alapján megnevezett nemes Vály Mihálynak nemessége kétségtelen lévén, a folyamodó által előmutatott szolgabíránk és rendes esküdtünk aláírásaival meghitelyesített keresztes levelekből pedig az, hogy a folyamodó az érdeklött nemes Vály Mihálynak, az ifjabb László és Ignác a folyamodónak törvényes fiai lemmének nyilvan kitűnne, az előmutatott hiteles bizonyosságok s egyéb oklevelek továbbá azt, hogy a mondott ifjabb Vály László nemes Nógrád, Vály Ignác pedig nemes Bács vármegyébe átköltöztek s megtelepedtek, bizonyítanak, és végre ugyanezen oklevelek azt, hogy a nemesi szabadságokkal s kiváltságokkal szakadatlanul élnek, minden kérdésen túl tennék, mind ezeken fogva nem lévén tisztí ügyészünknek is e részben semmi észrevétele és ellenvetése, kiadtuk a folyamodó nemes Vály László fainak, nemes ifjabb Vály László és Ignácnak részére ezen megvénynek élő pecsétjével erősített bizonyosság-levélünket, a közigazságot azt hozván magával. Kelt, stb. az Ipolyságban tartott közgyűlésünkben. (Pecsét és aláírások.)

Hontvármegye ezen nemesi bizonyítványa két példányban adatott ki, melyek egyikét V.

csén, Udvarhely, Ung, Veszprém és Zólyom megyék 1000—1800 kat. hold bevetett kenderterülettel, átlag 2 1/2 métermáza száhozammal kat. holdanként.

A többi itt meg nem nevezett megyék 100—1000 kat. holdig termelnek kender. Legkevesebb kender termel Mosonmegye és a Szepesség, s különös, vagy talán jobban mondva igen természetes, hogy a legnagyobb kendertermelő Bácska legkevesebb lent termel, csak 20 kat. holdon. Megfordítva Szepesmegye, mely legkevesebb kender termel, csak 98 holdon; a legtöbb lent termeli az egész országban, t. i. 1 millió kilogr. magot és 300 ezer kilogr. fonál lent. Általában szólva a 63 megyében bevetett terület 116 ezer kat. holdat tesz ki, melyen terem 40 millió kilogr. fonál kender és közel 40 millió kilogr. kendermag.

E szerint a kender mindenestre jelentékeny gazdasági ágat képez Magyarországon, mert a fonál és mag értéke megközelíti évenként a 15 millió forintot.

Es pedig kiadási költség kat. hold után Bodola L. számítása szerint:

1. 3-szori szántás a 3 frt	9 frt — kr.
2. 100 liter jóminőségű vetőmag a 6 kr (12 frt mm.)	6 frt — kr.
3. Aratás, kévébe kötés 1 kr kévénként, 2000 kéve	20 frt — kr.
4. Behordás, kazalozás, áztatás, kimosás, szárítás a 6 frt minden 1000 kéve után, tehát 2000 kévéért	12 frt — kr.
5. Törés-tilolás, csomagolás, mmázsánként a 3 frt	15 frt — kr.
6. Földadó	2 frt 50 kr.
Kiadás összesen	64 frt 50 kr.

De vegyük kerek számmal, tehát 55 frt.

Es most mennyi lesz a bruttó bevétel?

1. 5 mmáza jóminőségű, jól csomagolt, tisztán kitört kender a 31 frt	150 frt — kr.
2. 1 1/2 mmáza kendermag	15 frt — kr.
Bruttó bevétel 165 frt — kr.	

Es így a tiszta haszon kat. holdanként lesz: 100 forint.

Ha pedig — mint Zentán is történni fog — egy beváltó intézet számára termeljük a kender, minthogy 2 méter hosszú kőrös kenderkévét, 15—16 cm. középvastagságban, 6 krért szoktak beváltani, tehát 1 hold után (2000 kéve) nyerhetni 120 frtot, melyből csak a vetőmag és vágási költséget, a szántás s fuvarozást, körülbelül 37 frtot kell leutni, a többi tiszta haszonnak vehető. De ezen utolsó esetben a gazda megszabadul az áztatás, kimosás, szárítás, törés-tilolás és csomagolás s egyéb utómunkálatoktól, melyeknek szabatos, mondjuk szakszerű véghezvitele a legnehezebb s a legköltségesebb a kender kikészítésénél.

Ilyen elvek s utmutatás szerint járván el, nincs eset, hogy a gazda ne boldogulna a kendertermeléssel. N. S.

Ignác nyerte. A Vályak bár, mint fentebb láttuk, már 1770-ben föl lettek véve Bács-B. megye nemesi sorába, a család nemességének a meghirdetése most újból szükségessé vált, miért is Vály Ignác 1838. jun. 18-án a zombori megyegyűlésen nemességet publikáltatta, miről a bizonyítványra vezetett következő hátirat szól: „1838-ik esztendő szent Iván hava 18 s több utána következett napjaiban, tekintetes nemes Bács es Bodrogh törvényesen egyesült vármegyéknek szab. kir. Zombor városában folyvást tartatott közgyűlése alkalmával ezen nemesi hiteles bizonyáglevél felolvasatván, közönséges tétetett és annak ereje mellett az abban nevezett Vály Ignác megyebeli Szónka helységnek jegyzője, valóságos és kétségtelen országos nemesnek meghirdetettén, a megyebeli többi nemes urak sorába beirattatni rendeltetett. Költ mint feljebb s feljegyzette a fönt tisztelt megyék hites első aljegyzője s táblabírája: Sztrilich Tóbiás s. k.“

V. Ignác után nem sokára testvére, László is megyénkbe költözött, kinek törvényes utóda V. Gabor az 1870-es években városunkban telepedett le. Vály Gabor ur az egyedüli képviselője ma a nagyterjedelmű Vály család trencsényi ágának s ő örizte meg mindazon érdekes iratokat, melyeknek az itt elmondott adatokat köszönhetjük.

A Vály család cimere egy négyszögű pajzs-ból áll, melynek arany mezejében zöld alapon egy fa alatt egy fölfelé néző medve, a felső részen pedig jobb felől félhold, balról csillag létezik. A pajzs sisak fölötti koronán egy medve ül, mely első lábával egy póznán nemesi (öt águ) koronát tart. Foszladék jobbról vörös alapon kék, balról kék alapon rózsaszínű. A család a „felső- és nagy-váli“, valamint a „nagy-váli és csalitci“ előnevet fölvaltva használta. D. Gy.

Egy röpirat.

(Tisztujtás. Emlékirat. Ára 20 kr. Zentán. Bitterman könyvnyomdájából.)

Valami névtelen szerző a fentebbi cím alatt egy pamfletet bocsátott közre a nélkül, hogy a röpirat tartalma e címmel a legkevesebb összefüggésben volna. „A közlő tisztujtás alkalmával — mondja bevezetésében a névtelen szerző — úgy a városunk közállapota iránt érdeklődő vidék, mint Zenta város nagyérdemű közönségének tájékozásul szolgálhat, ha ezen kis emlékiratban megismeri közeletüknök azon szónok és ügybuzgó férfait, kiket az utókor gyermekei is némi hálás visszaemlékezésben részesíthetnek.“ Tehát nem a tisztujtásról akar beszélni s nem is arról beszél a szerző, hanem egészen másról. Kiszemelt ugyanis tizenegy oly embert, a kik a közügyekben részt venni és a közgyűlésekben beszélni szoktak, s ezeket dicséri jobbára agyba-főbe.

A névtelen szerző tehát tömjénezni kíván egyeseknek, vagyis éppen ugy cselekszik, mintha valami hivatalt akarna elnyerni. Es ha szerző csakugyan ezért fogott tollat, úgy röpiratának tendenciája és címe között mégis van bizonyos félreismerhetlen összefüggés.

De lássuk, mit és hogyan ír. Mikosevics József, Merényi Dezső, Matkovic Lajos, Mester Lajos, Kozics István, Majoros József, Kohn Mór, Bakodi Márton, Szabó László, Vas József és Zsarkó Antal rövid jellemzésével foglaljuk szerző. Jellemzései persze természetrajzszerű kategóriák szerint s egészen naivul vannak összehányva. A ki elolvass és dolgozatból valamit, az első tekintetre azon meggyőződésre jut, hogy szerző valami nagyon is gyöngye tehetségű s fölöttébb fogatékos stílusú. Alig találtunk egyetlen helyes mondatot s e mondatok is ugy vannak összehányva, a mint egy gyöngye elme gyarló gondolatait összehányta szokta. Lényegest és lényegtelen egyaránt fölhoz, elmondja, hogy ki milyen izmos és erős (!), kinek van számosabb vagy kevesebb tagból álló családja (!), kinek micsoda vagyona (!) van, ki jött gyalog és utitáskával Zentára (!) stb. azon férfiak közül, a kik ma városunk közügyeiben vezérszerepet játszanak.

Persze szerző sokkal gyöngyebb fejű, semhogy mindazon egyéneket tudná méltatni, a kik Zentán a fölemlített tizenegy emberen kívül szintén előkelő szerepet visznek. De azt sem tudja szerző, hogy ha már szónokokról akar beszélni, előbb Zenta város szónoki tehetsége után kellett volna puhatólódni. Mert tudtunkkal Zentán egyetlen szónoki kapacitás sincs a szó vaiódi értelmében, annál kevésbé lehet Bakodit, Mestert, stb. ilyenek gyanánt bemutatni.

De nemcsak az általános jellemzésekben, hanem az egyszerű adatokban is sok hibát csinál szerző. Sok valótlanúságot állít, talán nem is öntudatosan, hanem pusztán azért, mert az egyes emberek viszonyaival nincs tisztában. Ha vidéki ember e füzetet kezébe veszi, az nem Zenta város vezérférfiaival, hanem szerző szellemi szegénységével fog alaposan megismerkedni, mert bizvást kimondhatjuk, hogy tizenegy nyomtatott oldalon annyi sületlenséget és annyi ostobaságot irt össze szerző, a mennyinél többet aligha lehetne akkora helyen elmondani. M—y.

Különfélék.

— Május első napján a sok reggeli zerenádtól csakugy zengett városunk. Az idő azonban nem igen kedvezett e napnak s így a népkerti kioszk megnyitása, mely szintén ekkorra volt tervezve, éppen nem sikerült.

— Esküvő. Folyó hó 3-án reggel vezette oltárhoz a helybeli róm. kath. templomban Fedor Károly m. kir. adótiszt Zettiu Ignác ur bájós leányát, Juliska kisasszonyt. Tartós boldogságot kívánunk e szép frigyhez.

— A tiszai védfal egy részlete már régebben veszélyes süppedés és roskadozás jeleit mutatta, de a városi hatóság a dologgal nem sokat látszott törődni, s csak két karót veretett le a helyszínen, hogy a kocsi valamivel távolabb közlekedjenek a faltól. Mult kedden azonban az egész falrészlet alapos bomlásnak indult, minek folytán várni lehetett, hogy az egész a Tiszába dől. A tanácstagok tehát alapos szemle alá vevén a dőlni indult részletet, belátták, hogy ha azt nem akarják, hogy a fal a vízbe jusson, még idejekorán ie kell bontatni. A lebontás munkálata meg is kezdetett még aznap s így egyelőre a bedőlés veszélye el volna hárítva, ha a 10—15 ezer forintba kerülő fölépítés veszélye nem fenyegetné városunkat.

— Halálozás. Grüner Adolf, az ó- és törökkanizsai takarékpénztár pénztárnoka, mult hó 30-án elhalálozott. Béke a holtakkal.

— Szopó János volt zentai, ujabban pedig hajduböszörményi kir. járásbírósi albiró ezen állásától fölfüggesztetett.

— Dr. Kellner József urról mult számban azt irtuk, hogy katholizált. Mint illetékes helyről értesülünk, a nevezett orvos urra vonatkozó hírek semmi alapja sincs, mert egyáltalán szándékába sincs ősei vallását elhagyni.

— Hymen. Falkenberg (Solymos) Béla építész mérnök eljegyezte Moholon Mikosevics Antal jegyző nővérét, Etelka kisasszonyt. — Dr. Klebán György ügyvéd Baján eljegyezte Drescher Mariska kisasszonyt.

— A zentai nemes családok lapunkban folyó cikksorozatának jegyzékét a „Századok“ című elsorangu hazai szakközlöny repertoriuma is közli.

— Vakmerő betörés történt Mester Lajos urnak a széna téren levő faszkereskedésében f. hó 6. és 7. ike közötti éjjelen. Steiner S. alkusz az említett éjjel éjjel utáni két óra körül hazafelé menvén, a széna-téri Bergel fele ház előtt a sötétben egy dobozba ütközött, a melyet szemügyre vevén, abban egy bolti pénztár fiókját ismerte föl. Önkéntelenül a szemben levő faszkereskedésre veté tekintetét, melynek ajtaját nyitva találta. A házbelieket felzörgetvén, a bolthelyiség atvizsgálása után kitűnt, hogy a betörők a bennlevő csekély (4—5 frtnyi) penzkeszletet s nagymennyiségű árut vittek magukkal. A tolvajok üldözésére legott őrdjárt indult, de egy a gazok által utközben eldobott, vagy elejtett zsák árun kívül egyebet kinyomozniok nem sikerült. A rendőrség a tetteseket nyomozza.

— Kármán Lajos köz- és váltó-ügyvéd, ki egykor Zentán is sokáig hivatalnokskodott, f. hó 1-én Ujvidéken meghalt. Béke hamvaira.

— Idők jele. A városi házipénztár folyó hó 1-ső napján ismét oly helyzetbe jutott, hogy magyarán szólva csakugy kongott az ürességtől. A tisztviselő urak azonban, ugy látszik, már jóelőre kiszedték járandóságait, mert, mint halljuk, ismét csak a tanítóknak nem jutott fizetés.

— Az iparos ifjak által május hó 2-ára proponált táncvigalom a kedvezőtlen időjárás miatt a mai vasárnapra halasztatott el. A multság Farkas Orbán vendéglőjében tartatik.

— Nagy tűz volt Adán a mult héten, melynek hat ház esett martalékául. Állítólag a nagy szélvihar folytán az egész község leéghetett volna, ha a tűz egy szabad térség által önmagától nem lokalizáltatik.

— A Tiszából f. hó 4-én egy barnaruhás, fölözlásnak indult holttestet fogott ki a kisbudzsáki csösz. A megejtett orvosi vizsgálat csak annyit deríthetett ki, hogy a halott meglett koru férfi volt s hogy legalább is 20—30 napig lehetett vízben. Egyéb adatok a hulla kitétele föl, valamint arról, hogy öngyilkosság, büntetés, vagy szerencsétlenség esete forog-e fonn, még eddig fölziure nem kerültek.

— Az adai földmivesiskolánál ujabban rendszeresített segédtanítói állásra f. évi május 15-ig terjedő határidővel pályázat van hirdetve.

— A topolyai ekeverseny és gazdasági gépkiallítás alkalmából városunkra is esett némi nymbus, még pedig az által, hogy Stég István helybeli kovácsmester haladási díszokmányval lett a jury által kitüntetve.

— Időjárásunk a lefolyt héten éppen nem vált becsületére május havának. Általában szeles- és esések voltak napjaink, sőt több ízben az esővel keverve havazott is. Áprilisban még csak megjárta volna mindez, de hogy még májusban is a kályhák melegere szoruljunk, éppen nem vártuk s bizvást el is engedjük volna.

— Szabadka történetének könyve Iványi István tanár tollából a napokban megjelent. Ha majd beküldik, bővebben ismertetjük ezen munkát, melyet most csak azért érintünk e helyütt, mivel az minket zentaiakat is közelebről érdekel. A városunkra való számos vonatkozásokon kívül érdekes adatokat találhatni abban némely helybeli családra is. Ilyenek például a Tésityek, kiknek ősei már ezelőtt mintegy száznegyven évvel szerepeltek Szabadkán. Nemkülönben a Veszelnovicsok, a kiknek edes atya a szabadságharc idején mint honvéd kapitány harcolt Szabadka környékén s főleg a kaponyai csatában tünt ki. (a.)

CSARNOK.

A sors játéka.

Elbeszélés.

Irta: Grositz Mariska.

(Folytatás.)

— Bizony szükséges volna, — mondá Borday — de a város anyagi helyzete eddig nem engedte meg. Az egyesek pedig nem igen áldoznak; de remélem, nemsokára segítve lesz e bajon.

— Ha addig élek is, megteszem, hallatszék most a tulsó fasorból. — Borday éles szemét két emberalakot vettek ki az árnyba huzódva. Az egyiket fölismerte.

— Ocska Ádám megint valami gazságon töri fejét, — mondá.
 — Ó az? — kérde Bordené.
 — Igen, fölismertem.
 — S kicsoda az? — kérde Ella.
 — Egy dologkerülő ravasz fickó, — felelé Bordené — kinek legfőbb boldogsága az, ha valakit félholtra verhet. Nem egyszer leshelyből támad meg a gond nélkül elhaladó haragosát, s addig nem is bocsátá ki kezei közül, míg a földön elterülve nem látta.
 — S nem büntették meg?
 — Mindannyiszor, csak hogy ugyanannyiszor újra kezdje.
 — Szinte borzadok, — mondá Ella.
 — Ne féljen Ella, különben is közel vagyunk már.

Egy csinos, magas ablakkal bíró földszintes ház elé értek, mely már szinte pezsgett az élénk vendégektől. Vig beszélgetés s itt-ott egy hangos kacaj volt hallható a nyitott ajtókon keresztül.

A belépőket az előzékeny háziúr üdvözölte az előszobában.

Bordené bemutatá neki sógornóját, ki a csinos leányt bámuló tekintettel s oly figyelmesen nézte, hogy szinte elfelejté kezét elereszteni. Az öreg ur valaha heves szívű udvarló volt, a miből most is meg volt nála a kiváló figyelem s udvariasság a nők, főképp a szép nők iránt. Magas, derék alakja kedves jelenség lehetett a hölgyvilágnál. Szürkés szemei még élénk fényvel bírtak.

Ellát nevéhez vezetve kölcsönösen bemutatá őket egymásnak.

Tarlayné nem volt valami kiváló szépség, de még elég fiatal s rendkívül kedves modoru. A férfiak s hölgyek külön termekben voltak.

Ellát mindenki szívesen fogadta, főképp a háziasszony.

— Ernő még sem jött meg? — kérde Tarlay nejtől.

— Nem. Magam is azon tündööm, hol maradhatnak ily sokáig.

E percben lépett be Ernő az új mérnökkel.
 — Mennyire aggódtam önök miatt, — mondá Tarlayné, mialatt az idegen tiszteletteljesen kezét csókolta neki.

— Egy kis kellemetlenségünk volt, — jegyzé meg ez csengő hangon.

— Csak nem voltak veszélyben?

— Csaknem.

— Hogyan?

— Amint lakásomból jöttünkben a hárs-utca sarkára értünk, hangos hörgésszerű nyögés ütötte meg füleinket. — Itt kettő dulakodik, mondám, menjünk oda. Ernő visszatartott. Ne menj, kérlek, — mondá — szüleink várnak. Erre hangos „jaj”-t hallunk. Én tetovázás nélkül rohantam arra. Csakugyan egy szerencsétlen földre nyomva feküdt ott. Ellenfele oly erővel nehezedett mellére, hogy alig lélegzett, s a mi a legborzasztóbb, egy vastag botot dugott irtózatossággal az áldozat torkába.

— Iszonyu! — kiáltá Tarlay borzalommal.
 — Megmentették?

— Amint odaértem, fölriadt a vadállat s az említett botot egy hatalmas rántással kivette a szerencsétlen torkából s egyetlen szó nélkül rám emelte.

— Hohó gazember, — mondám kezét megragadva. Ekkor Ernő is oda ért. Midőn a gazlatta, hogy ketten vagyunk, kiszakítá magát kezemből s elfutott.

— Nem tudod, ki volt az, Ernő? — kérde Tarlayné fiától.

— Nem én, mama, akkorra elszaladt, midőn odaértem.

— S mi történt a szegény emberrel?

— Lakására vezettük. A szerencsétlen anyyira össze volt kinozva, hogy alig lépett. Torka borzasztón megdagadhatott, mert nem volt képes beszélni.

— Az Istenért, el ne beszéljék ezt itt most senkinek, — esde Tarlayné. — S most jöjjön, kérem, önt befogom mutatni a társaságnak. Ernő, neked is lesz új ismeretséged, jöjj csak.

A mint a belépők Bordené felé irányozták lépteiket, Ella néjének karjába kapaszkodott. Arca először holthaltvánnyá, azután lángvörössé lett. Az idegen ifjú szintén meglepettnek látszott.
 — Védor László, városunk új mérnöke, — mondá mosolyogva Tarlayné a hölgyekhez érve.
 — Ez meg fiam.

(Folytatása következik.)

Gabonaárak.

Zenta, 1886. máj. 7.

Buza 7.90—7.95, árpa 4.60—4.70, zab 5.70—5.80, kukorica 4.80—4.85, készpénz és mm. Bergel Ferenc.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

DUDÁS ISTVÁN.

215/1-86. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zentai ir. járásbíró 12,264. és 509. sz. végzése által Scheinberger Dagobert javára Braum Ferenc és Schlögl Zsuzsanna adai I. ellen 2200 forint tőke, ennek 1885. évi dec. hó 1-ső napjától számított 6% kamatai és törvényes perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1554 frt 50 krra becsült különféle szobatorok, ágynemű, 2 tekeasztal, 1913 liter fehér bor, 354 liter sillerbor, 7 db hordó, 9 db márványlapu asztal s egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 4401/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Adán alperesek lakásán, illetve nagyvendéglői helyiségében leendő eszközzésére 1886-ik évi május hó 11-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiízetendő.

Kelt Zentán, 1886-ik évi április hó 30-ik napján.

Rácz István, kir. bir. végrehajtó.

3872/1885. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zentai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zentai ált. takarékpénztár végrehajtójának Vágó József végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a zentai kir. bíróság területén lévő, Martonos község határában fekvő, a martonosi 315. sz. tjkben fölvet A + alatti 330. hrsz. ház és udvartelekre o. é. 400 frt kiküldési árban; az ugyanazon tjkben foglalt A + alatti 1182. hrsz. 1 hold 600 □-öles földből Vágó Józsefet illető felerészre o. é. 132 frt 50 kr kiküldési árban és végre az ugyanazon tjkben fölvet A + alatti 2691. hrsz. 1 h. 50 □-öles földre o. é. 154 frt kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi május hó 15-ik napján d. e. 10 órákor Martonos község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-en 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, svagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zentán, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, 1886. évi január hó 20-ik napján.

Nékám Gyula,
kir. aljbíró.

Hirdetmény.

Az alólírott tulajdonát képező Eötvös-utcabeli 387. öi. számú üres telek, melyet Bergel Fülöp fakereskedő birt. bérben, örökáron eladó, esetleg egy évre bármely órában bérbeadó.

Zenta, 1886. évi április hó 30-án.

Bergel Mór, tulajdonos.

217/1886. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zentai kir. járásbíró 5782. és 5783. sz. végzése által Bian testvérek javára Fischer Mór ellen hátralékos 246 frt 80 kr tőke, ennek törvényes 6% kamatai és eddig összesen 65 frt 80 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 690 frt 22 krra becsült 12 hordó bor, 12 db különféle nagyságu boroshordó, 2 koszi, 2 tizedes mérleg súlyokkal s 1 szelelő rostából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 10883/1885., illetve 4164/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zentán alperes lakásán leendő eszközzésére 1886. évi május hó 14-ik napjának d. e. 9 óraja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiízetendő.

Kelt Zentán, 1886. évi május hó 2-án.

Rácz István, kir. bir. végrehajtó.

MEGHIVÁS.

A zentai keresztény önszegélyző szövetkezet

1886. évi május hó 23-ikán délután 3 órakor

a nagyvendéglő diszterem-helyiségében tartandja

rendes évi közgyűlését

melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Zár számla, az igazgató-tanács és felügyelő-bizottság jelentése, az igazgató-tanács és felügyelő-bizottság fölmentése és a haszon hovatfordítása iránti határozathozatal.

2. Az alapszabályok 17., 19., 26., 28. és 32. §-ainak módosítása.

3. A felügyelő-bizottság választása.

Kelt Zentán, 1886. évi május hó 6-án.

Matkovits Lajos, elnök.

A vérben van az élet

s a vérszegénység elgyengülést szül. Az 1864., 1866., 1870. és 1878-iki években több mint 400 hadi tábori-kórházban használták a Hoff János-féle malátakivonat egészségügyi sörét, hogy a sebesült harcosokat clerőtlenedésük s vérvessztésükből kigyógyítsák.

Hoff János udv. tanácsos urnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rendek lovagjának. A Hoff János-féle malátakivonat feltalálója s egyedüli készítőjének, Európa legtöbb fejedelmének udv. s állítója. Bécs. Gyárhelyiség: Grabenhof 2. Iroda és gyári raktár Graben, Bräunerstrasse 8.

A gyógyhatásos Hoff János-féle malátakészítmények, Európa valamennyi fővárosában el van terjedve. Dr. Loeff és dr. Perias főorvosorvos uraknak Bécsben 1878. december 13-án kelt egy hivatalos gyógyjelentése így szól: A Hoff-féle malátakivonat egészségügyi sör és malátacsokoládé, melyek a helyorségi kórházba használatra kiadattak, a gyógyfolyamat kitünő segélyszereinek bizonyultak be, nevezetesen a malátakivonat az idült melibajú betegek előtt igen kedvelt és kívánt volt. A malátacsokoládé az tüdőök elgyengült emésztési képességénél súlyos betegségek után üdítő és igen kedvelt gyógytápszer volt.

Németországból az Erzsébet királyné egylet kórházában Bunzlauban a főnöknő báró Rothkirch-Trachi, Reichenbachi birodalmi tanácsosnő 1866. október 20-án ezeket írja: Az itteni kórházban néhány súlyos beteg van s csak a malátakivonat egészségügyi sör által lehetséges azok életét megmenteni. Nekem véghetetlen örömet s a betegnek a legkellemesebb enyhülést szerzett ön; ha csak látná ön a szegény sebesültek örömet, midőn közeledem feléjük a palackkal; már magában ebben az életmentés szép tettének legnagyobb jutalmát lehetné. Most már tökéletesen megvagyok felőle győződve, hogy védenemim mielőbb erőhöz fogjak jönni. Ily tényekkel szemben 35 éven át már jogosult a Hoff János-féle malátakészítményekben helyezett bizalom.

Jegyzet. Valamennyi hirdett malátakivonatnak, amire ugy a beteg mint az orvos különösen ügyeljen. A valódi Hoff János-féle malátakészítményeknek a védjeggyel kell ellátva lenniök. (A föltaláló Hoff János arcképe és Hoff János aláírása)

Árak. A valódi Hoff János-féle malátakivonati egészségügyi sör 1 palak 60 kr, 11 pal. 6 frt, 28 pal 15 frt, 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo malátacsokoládé I. 2 frt 40 kr, 1/4 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr, 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt, 1/4 kilo 60 kr. Malátacukorkák 1 zacskó 60, 30 és 15 kr. Malátakiv. 1 üvegecs 1 frt 12 kr, kisebb 70 kr. Gyermekeplaszt 1 frt. Egy malátafüzdő 80 és 50 kr. **2 frtnyi összegben alul nem szállítatik semmi.**

Főraktár Zentán: Kupkai Géza gyógyszer, Zettin József, Adán: Popovits N. J. N.-Kikindán: Brettnér Ernő. Szabadkán: Farkas József, Stojkovits Döme. Szegeden: Kovács Albert, Tóth Péter, ifj. Aigner József. Titelen: Kehrér Gyula. Zomborban: Falcione Gusztáv, Gallé Emil gyógyszer.

Szeged, 1886. Engel Adolf (ezelőtt Burger) könyv- és könyvmdai műintézetéből.